

KOMMISSIONSFORMAND JUNCKERS TALE OM UNIONENS TILSTAND 2017

Forslag vedrørende Europas fremtid,
der kan gennemføres på grundlag af Lissabontraktaten

I sin tale om Unionens tilstand 2017, som blev afholdt den 13. september 2017, fremlagde Kommissionens formand Jean-Claude Juncker sit syn på Europas fremtid i 2025. Dette faktaark forklarer, hvordan Junckers forslag kan nås ved at gøre fuld brug af Lissabontraktatens potentiale. Sammen med talen om Unionens tilstand fremlagde Juncker en detaljeret hensigtserklæring med konkrete lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige forslag om, hvordan de initiativer, der blev nævnt i hans tale, kan gennemføres. Kommissionen vil i 2017/2018 – på baggrund af valget til Europa-Parlamentet i maj/juni 2019, som er et vigtigt øjeblik for Den Europæiske Unions demokrati – iværksætte disse initiativer med et perspektiv frem til 2025.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

AFSTEMNING MED KVALIFICERET FLERTAL I DET INDRE MARKED

"I væsentlige spørgsmål angående det indre marked ønsker jeg, at afgørelser i Rådet oftere og lettere skal kunne vedtages med kvalificeret flertal og ligelig inddragelse af Europa-Parlamentet."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring den 13. september 2017

"En meddelelse om muligheden for yderligere at øge anvendelsen af kvalificeret flertal og den almindelige lovgivningsprocedure i forbindelse med spørgsmål om det indre marked med hjemmel i artikel 48, stk. 7, i TEU."

ENERGI

Ifølge **artikel 192, stk. 2, i TEUF** kan den almindelige lovgivningsprocedure finde anvendelse på bestemmelser af hovedsagelig fiskal karakter, herunder foranstaltninger, der har stor indvirkning på en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning. Dette skal vedtages ved enstemmighed af Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

DET SOCIALE OMRÅDE

Der kræves p.t. enstemmighed for særlige socialpolitiske områder. Det gælder bl.a. beskyttelse af arbejdstagere i forbindelse med ophør af deres kontrakter, kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser og ansættelsesvilkår for lovlige indvandrere fra tredjelande. Ifølge **artikel 153, stk. 2, i TEUF** er det muligt at flytte disse tre områder til den almindelige lovgivningsprocedure, hvis der er fuld enighed i Rådet om et forslag fra Europa-Kommissionen, og efter at Europa-Parlamentet er blevet hørt.

BESKATNING

Artikel 48, stk. 7, i TEU – den generelle passerellebestemmelse i traktaterne – gør det muligt at skifte fra enstemmighed til afstemninger med kvalificeret flertal eller fra den særlige lovgivningsprocedure til den almindelige lovgivningsprocedure. Der er ikke behov for nationale ratificeringer, men skiftet kan standses, hvis en enkelt medlemsstat nedlægger veto. Beskatningsspørgsmål skal ikke alle sammen flyttes til afstemning med kvalificeret flertal på én gang. De kan flyttes individuelt pr. tema eller satsernes type.

For at anvende **artikel 48, stk. 7, i TEU** skal følgende betingelser være opfyldt:

- Det Europæiske Råd underretter de nationale parlamenter om sin hensigt om at anvende passerellebestemmelsen
- de nationale parlamenter har seks måneder til at gøre indsigelse, og hvis blot ét parlament gør indsigelse, kan initiativet ikke vedtages af Rådet
- Europa-Parlamentet bliver bedt om sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer
- Det Europæiske Råd vedtager en afgørelse med enstemmighed.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

AFSTEMNING VED KVALIFICERET FLERTAL I SPØRGSMÅL VEDRØRENDE DEN FÆLLES UDENRIGSPOLITIK

"Jeg vil have medlemsstaterne til at undersøge, hvilke udenrigspolitiske beslutninger kan ændres fra at kræve enstemmighed til beslutningstagning med kvalificeret flertal."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring af 13. september 2017

"En meddelelse om muligheden for yderligere at øge anvendelsen af kvalificeret flertal i forbindelse med afstemninger om den fælles udenrigspolitik med hjemmel i artikel 31, stk. 3, i TEU."

Ifølge **artikel 31, stk. 3, i TEU** er det muligt at overgå til afstemning ved kvalificeret flertal i spørgsmål vedrørende den fælles udenrigspolitik. Dette skal vedtages ved enstemmighed af Det Europæiske Råd og omfatter ikke afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

UDVIDELSE AF DEN EUROPÆISKE ANKLAGEMYNDIGHEDS OPGAVER TIL AT OMFATTE BEKÆMPELSE AF TERRORISME

"Jeg ser også gode argumenter for at give den nye europæiske anklagemyndighed til opgave at retsforfølge grænseoverskridende terrorhandlinger."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring af 13. september 2017

"En meddelelse om en mulig udvidelse af Den Europæiske Anklagemyndigheds opgaver til at omfatte kampen mod terrorisme med hjemmel i artikel 86, stk. 4, i TEUF."

Ifølge **artikel 86, stk. 4, i TEUF** kan Den Europæiske Anklagemyndigheds beføjelser, som oprindeligt var bekæmpelse af svig rettet mod EU's budget, udvides til at omfatte retsforfølgelse af grænseoverskridende terrorhandlinger. Dette kræver enstemmighed i Det Europæiske Råd på grundlag af et forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

€ STYRKELSE AF DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION

"Efter min opfattelse bør ESM nu gradvist opgraderes til en europæisk monetær fond, som imidlertid skal være fast forankret i Den Europæiske Unions regler og kompetencer."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring af 13. september 2017

- Omdannelse af den europæiske stabilitetsmekanisme til en europæisk monetær fond
- Oprettelse af en budgetpost på EU's budget til midler vedrørende euroområdet med fire formål: 1) yde støtte til strukturreformer, 2) agere stabilitetsfunktion, 3) fungere som bagstopper for bankunionen og 4) agere konvergensinstrument med henblik på at yde førtiltrædelsesbistand til medlemsstater, der ikke er med i euroen
- Indarbejdelse af indholdet af traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union i EU-retten

DEN EUROPÆISKE MONETÆRE FOND

Den 6. december vil Kommissionen med hjemmel i **artikel 352 i TEUF** fremlægge forslag om omdannelse af den europæiske stabilitetsmekanisme til en europæisk monetær fond forankret i EU-retten.

BUDGETPOST FOR EUROOMRÅDET INDEN FOR RAMMERNE AF EU-BUDGETTET

Kommissionen vil ved hjælp af et ændringsbudget foreslå en sådan budgetpost for euroområdet i forbindelse med den normale budgetprocedure inden for rammerne af traktaterne.

STABILITET, SAMORDNING OG STYRING

I **artikel 16 i traktaten om stabilitet, samordning og styring i Den Økonomiske og Monetære Union (TSSS)**, som trådte i kraft i januar 2013 efter de kontraherende medlemsstaters ratificering (alle medlemsstater med undtagelse af Det Forenede Kongerige, Tjekkiet og Kroatien har undertegnet denne traktat), slås det fast, at traktatens indhold skal indarbejdes i EU-retten inden 2018.

Som fastsat i Junckers hensigtserklæring vil Kommissionen fremsætte et forslag herom på grundlag af **artikel 126, stk. 14, i TEUF** under hensyntagen til den fleksibilitet, som Kommissionen siden januar 2015 har indføjet i stabilitets- og vækstpagten.

DEN FLERÅRIGE FINANSIELLE RAMME

"Et vigtigt element bliver de budgetplaner, som Kommissionen vil fremlægge i maj 2018. Her har vi igen et valg: Enten jagter vi Den Europæiske Unions ambitioner inden for det gældende budgets strenge rammer, eller vi øger Den Europæiske Unions budget, så vi bedre kan nå disse ambitioner. Jeg er for det sidste."

I maj 2018 vil Kommissionen fremsætte et forslag om den nye flerårige finansielle ramme for tiden efter 2020. Det sker på grundlag af **artikel 312, stk. 2, i TEUF**.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

PÅ VEJ MOD EN KOMPLET FORSVARUNION

"Jeg vil også have os til at øge forsvarsindsatsen. En ny europæisk forsvarsfond er under opsejling. Det samme er et permanent struktureret samarbejde på forsvarsområdet. Vi har brug for en fuldt udbygget europæisk forsvarsunion inden 2025."

PERMANENT STRUKTURERET SAMARBEJDE

Ifølge **artikel 42, stk. 6 i TEU** kan en gruppe af ligesindede medlemsstater, der har den påkrævede operationelle kapacitet, tage de næste skridt med det europæiske forsvar og bevæge sig væk fra det nuværende kludetæppe af bilateralt og multilateralt militært samarbejde mod mere effektive former for forsvarsintegration.

FÆLLES FORSVARUNION

Ved **artikel 42, stk. 2, i TEU** fastsættes den gradvise udformning af en fælles EU-forsvarspolitik. Denne vil føre til et fælles forsvar, når Det Europæiske Råd med enstemmighed træffer afgørelse herom. Den vil fuldt ud respektere medlemsstaternes forpligtelser over for NATO.

FULDFØRELSE AF SCHENGEN

"Hvis vi ønsker at beskytte vore ydre grænser, og med rette styrke dem endnu mere, er det nødvendigt at åbne Schengenområdet for Bulgarien og Rumænien øjeblikkeligt."

"Vi bør også lade Kroatien blive fuldt medlem af Schengen-aftalen, når alle kriterier er opfyldt."

Beslutninger om udvidelse af Schengenområdet træffes på grundlag af **protokol 19 til traktaterne og Schengenreglerne** og kræver enstemmighed mellem alle medlemsstater i Rådet efter Kommissionens positive evaluering af tiltrædelseskriterierne. Kommissionen foretog positive evalueringer af Bulgarien og Rumænien i henholdsvis 2009 og 2010, som viste, at begge lande opfylder de nødvendige betingelser for at kunne tiltræde Schengen. Kommissionen støtter derfor fuldt ud op om disse to medlemsstaters tiltrædelse af Schengenområdet.

I løbet af 2016 blev der foretaget en evaluering af Kroatiens fremskridt hen mod at opfylde de nødvendige betingelser for tiltrædelse af Schengen. På visse områder opfylder Kroatien allerede de nødvendige betingelser, mens der på andre områder fortsat er brug for forbedringer. Evalueringen af Schengeninformationssystemet skal færdiggøres i oktober 2017, og et nyt besøg på området ydre grænser vil finde sted i november 2017. Når alle betingelser er opfyldt, vil Kommissionen fremlægge et forslag for Rådet om Kroatiens tiltrædelse af Schengenområdet.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

FULDFØRELSE AF EUROOMRÅDET

"Euroen er tænkt som en fælles valuta for Den Europæiske Union som helhed. Alle på nær to af vore medlemsstater har pligt og ret til at tilslutte sig euroområdet, når de opfylder betingelserne."

Alle EU's medlemsstater undtagen to (Danmark og Det Forenede Kongerige) har pligt til at indføre euroen og tilslutte sig euroområdet. Derudover har 16 medlemsstater (Belgien, Bulgarien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Italien, Cypern, Litauen, Luxembourg, Ungarn, Malta, Østrig, Portugal, Rumænien, Slovenien og Slovakiet) i **erklæring nr. 52 TEUF** udtrykkeligt erklæret, at euroen er Den Europæiske Unions valuta.

Bulgarien, Kroatien, Tjekkiet, Ungarn, Polen, Rumænien og Sverige er endnu ikke en del af euroområdet, men skal ifølge traktaten tilslutte sig euroområdet, når de opfylder betingelserne. De omtales som "medlemsstater med dispensation". Dispensationen er midlertidig og vil blive ophævet, når landene opfylder konvergenskriterierne som fastsat i **artikel 140, stk. 1, i TEUF**.

Kommissionen og Den Europæiske Centralbank foretager hvert andet år en evaluering af landene for at se, om de opfylder kriterierne. Næste evaluering finder sted i maj 2018.

FULDFØRELSE AF BANKUNIONEN

"Hvis vi ønsker, at banker skal drives efter samme regler og under samme tilsyn på hele vores kontinent, bør vi tilskynde alle medlemsstater til at tilslutte sig bankunionen."

Bankunionen består af alle lande i euroområdet og de EU-medlemsstater, der ønsker at deltage. Alle lande, som i fremtiden indfører euroen, vil automatisk blive en del af bankunionen.

Lande uden for euroområdet kan deltage ved at etablere et tæt samarbejde med Den Europæiske Centralbank i dens egenskab af tilsynsførende – den fælles tilsynsmekanisme. Et sådant tæt samarbejde etableres ved en afgørelse fra Den Europæiske Centralbank efter underretning af det pågældende land uden for euroområdet og under forudsætning af, at det dette land opfylder strenge betingelser for informationsudveksling og tilsynsforanstaltningers bindende karakter.

I Danmark og Sverige blev de nationale drøftelser om deltagelse i bankunionen indledt i sommeren 2017.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

UDVIDELSE AF DEN EUROPÆISKE UNION

"Hvis vi ønsker mere stabilitet i nabolaget, bør vi også opretholde et troværdigt udvidelsesperspektiv for landene på Vestbalkan."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring af 13. september 2017

"Strategi for Serbien og Montenegros vellykkede tiltrædelse af EU med tanke på deres rolle som frontløbere for kandidatlandene på Vestbalkan (februar 2018)"

I henhold til **artikel 49 i TEU** kan ethvert europæisk land, som respekterer og forpligter sig til at fremme EU's værdier, ansøge om at blive medlem af Unionen. Når forhandlingerne om alle kapitlerne er afsluttet, indarbejdes de nærmere vilkår og betingelser — herunder eventuelle beskyttelsesklausuler og overgangsordninger — i en tiltrædelsestraktat mellem EU-medlemsstaterne og kandidatlandet. Først efter Parlamentets samtykke og Rådets enstemmige godkendelse kan tiltrædelsestraktaten underskrives. Dernæst forelægges traktaten til ratificering i alle EU-medlemsstater i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige krav (f.eks. ratificering af parlamentet eller folkeafstemning).

Kommissionen har identificeret Montenegro og Serbien som frontløbere, da de p.t. er de eneste kandidater fra Vestbalkan, der er i gang med optagelsesforhandlinger. EU vil fortsat styrke sit samarbejde med alle partnere på Vestbalkan for at støtte dem på vejen mod medlemskab.

BIBEHOLDELSE AF HOVEDKANDIDATER

"Hvis vi ønsker at styrke det europæiske demokrati, kan vi ikke omstøde det lille demokratiske fremskridt, der er fremkommet med oprettelsen af hovedkandidater – "Spitzenkandidaten". Den oplevelse ser jeg gerne gentaget."

Ifølge **artikel 17, stk. 7, i TEU** skal Det Europæiske Råd tage hensyn til valget til Europa-Parlamentet, når det foreslår en kandidat til posten som formand for Kommissionen. Beslutningen træffes med kvalificeret flertal, hvorefter et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer skal vælge kandidaten.

Dette var den fremgangsmåde, der blev fulgt efter valget til Europa-Parlamentet i 2014, hvor Jean-Claude Juncker – som hovedkandidat for den politiske gruppe med det højeste stemmeantal – blev foreslået af Det Europæiske Råd og valgt af Europa-Parlamentet som formand for Europa-Kommissionen.

Kommissionens formand Jean-Claude Junckers tale om Unionens tilstand afholdt den 13. september 2017

Forklaring

TVÆRNATIONALE LISTER

"Jeg er også positivt indstillet over for tanken om tværnationale lister til det europæiske valg, selv om jeg ved, at en del af jer er uenige med idéen."

Europa-Parlamentets nøjagtige sammensætning skal vedtages enstemmigt af Det Europæiske Råd, jf. **artikel 14, stk. 2, i TEUF**. Den seneste afgørelse om mandatfordeling blev vedtaget i juni 2013 forud for Kroatiens tiltrædelse som EU's 28. medlemsstat.

Tværnationale lister kræver ratificering fra alle medlemsstater. **Artikel 223, stk. 1, i TEUF** fastsætter, hvordan tværnationale lister eller øvrige ændringer af valget til Europa-Parlamentet kan foretages.

Rådet kan efter godkendelse fra et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer fastsætte nye bestemmelser om, hvordan medlemmerne af Parlamentet vælges. Disse bestemmelser træder først i kraft, når alle medlemsstater har ratificeret ændringerne i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige krav.

Dette er den eneste idé i Junckers tale, som kræver ratificering fra alle medlemsstater frem for en traktatændring. Derfor udtrykte Juncker kun sympati for idéen.

ØGET EFFEKTIVITET VED EU'S RORPIND

"Jeg ønsker mere effektivitet. Kommissæren for økonomiske og finansielle anliggender – ideelt set også en næstformand – bør påtage sig rollen

som økonomi- og finansminister. Han eller hun bør også varetage formandskabet for Eurogruppen."

"Unionen ville fungere bedre, hvis vi slog formandsposterne for Det Europæiske Råd og Europa-Kommissionen sammen."

Initiativer med et 2025-perspektiv som fremsat i Jean-Claude Junckers hensigtserklæring af 13. september 2017

"En meddelelse om mulighederne for at øge effektiviteten af Den Europæiske Unions ledelse.

En meddelelse om mulig oprettelse af en permanent europæisk økonomi- og finansministerpost (artikel 2 i protokol nr. 14) og de institutionelle følger heraf."

SAMLING AF FUNKTIONEN SOM NÆSTFORMAND FOR KOMMISSIONEN OG FORMAND FOR EUROGRUPPEN

Ifølge **artikel 2 i protokol 14 til Lissabontraktaten** vælges formanden for Eurogruppen af et flertal blandt de ministre, der repræsenterer medlemsstaterne i euroområdet. Det er ikke påkrævet, at han eller hun skal være finansminister i en medlemsstat.

SAMLING AF FUNKTIONEN SOM FORMAND FOR KOMMISSIONEN OG FORMAND FOR DET EUROPÆISKE RÅD

Europa-Parlamentet vælger, jf. **artikel 17, stk. 7, i TEU**, p.t. formanden for Kommissionen med et flertal af dets medlemmer efter forslag fra Det Europæiske Råd, der har valgt kandidaten med kvalificeret flertal og under hensyntagen til valget til Europa-Parlamentet. På grundlag af **artikel 15, stk. 5, i TEU** vælges Formanden for Det Europæiske Råd ved kvalificeret flertal af Det Europæiske Råd for en periode på 30 måneder med mulighed for genvalg. Det understreges i **artikel 15, stk. 6, i TEU**, at formanden for Det Europæiske Råd ikke må bestride et **nationalt** embede, hvilket betyder, at vedkommende godt kan bestride et andet **europæisk** embede.